

EKOCYRKULARNI

Szeroko pojmowana ekologia jest istotnym komponentem wpisującym się w edukację przyrodniczą realizowaną w Przedszkolu Miejskim Nr 1 w Mińsku Mazowieckim. Aktywność na świeżym powietrzu, obserwacja środowiska naturalnego i samo obcowanie z przyrodą rozwija u dzieci szereg umiejętności i kompetencji będących fundamentem kształtujących się postaw proekologicznych i prozdrowotnych. Już od najmłodszych lat dzieci powinny być przygotowywane do dostrzegania i rozumienia potrzeb środowiska. Biorąc udział w konkursie adresowanym do placówek edukacyjnych z województwa mazowieckiego, postanowiliśmy zagłębić się w tajniki ekocykliczności.

Obecne funkcjonowanie gospodarki w Polsce i na całym świecie niestety w dużej mierze opiera się o model liniowy:

Rysunek 1. Model gospodarki linearnej

Konsument kupuje wytworzony produkt, wykorzystuje go, zużywa i wyrzuca. Gdy wykorzysta/wyrzuci, to zazwyczaj

potrzebuje kolejnego produktu, a więc kupuje, zużywa i znowu coś wyrzuca. Dotyczy to różnych produktów, wielu sfer ludzkiego życia i toczy się przez wiele, wiele lat. Nie trudno zauważyć, że w efekcie funkcjonowania takiego modelu każdy z nas, pozbywając się danego przedmiotu generuje odpady.

Pomyślmy: ile śmieci generujemy przez jeden dzień? Ile przez miesiąc? Przez rok?

Jak będzie wyglądał świat za kilkadziesiąt lat przy obecnie funkcjonującym modelu liniowym?

Gdyby się tak nad tym zastanowić, pewnie wielu z nas przyzna, że nieustanne tworzenie odpadów nie jest optymistyczną prognozą na przyszłość. Ale czy tony śmieci generowane przez społeczeństwo to jedyny problem i efekt uboczny gospodarki linearnej?

Otóż nie. Nie zapominajmy o tym, że do stworzenia jakiegokolwiek produktu potrzebny jest surowiec. Aby ten surowiec wydobyć, aby coś z niego wyprodukować, a następnie sprzedać potrzebny jest też przemysł.

To z kolei wzmacnia zapotrzebowanie na energię i powoduje nadmierną emisję gazów cieplarnianych.

Zwróćmy zatem uwagę na to, że na skutek nadmiernej eksploatacji zasobów, na skutek nadmiernego konsumpcjonizmu zachodzi pewna zależność. A mianowicie: wzrasta ilość generowanych odpadów i zanieczyszczeń środowiska, natomiast maleją nasze zasoby naturalne.

Rysunek 2. Konsekwencje wynikające z nadmiernego konsumpcjonizmu

Często jest tak, że w natłoku codziennych spraw i obowiązków umyka nam fakt, że nasze nawet niewielkie działania niosą za sobą pewne konsekwencje. Mogą być one pozytywne lub negatywne. Dla przykładu weźmy wodę. Chyba wszyscy z nas zdają sobie sprawę z tego jak ważna jest dla naszego życia. W wielu gospodarstwach domowych, w wielu instytucjach, firmach, czy przedsiębiorstwach coraz częściej podejmuje się kroki prowadzące do oszczędzania wody. Być może jest to spowodowane świadomością ekologiczną, a być może tylko potrzebą uniknięcia wysokich opłat za jej zużycie. Wielu z nas myśli, że zużywa wodę przede wszystkim w domu, czy w pracy. Oczywiście, wykorzystujemy ją do picia, mycia, podlewania i wielu innych czynności. Ale pamiętajmy o tym, że bezpośrednie zużycie wody jest tylko niewielkim procentem zasobów, z których korzystamy. Pośrednio zużywamy jej o wiele więcej.

Czy kupując nowe jeansy wiemy o tym, że do ich wyprodukowania zużywa się ok. 9 982 litry wody?

Czy zepsuty suwak w jednych spodniach musi powodować zakup kolejnych?

Woda to tylko przykład zasobów naturalnych, bo do produkcji przedmiotów, które nas otaczają wykorzystywanych jest wiele różnych surowców.

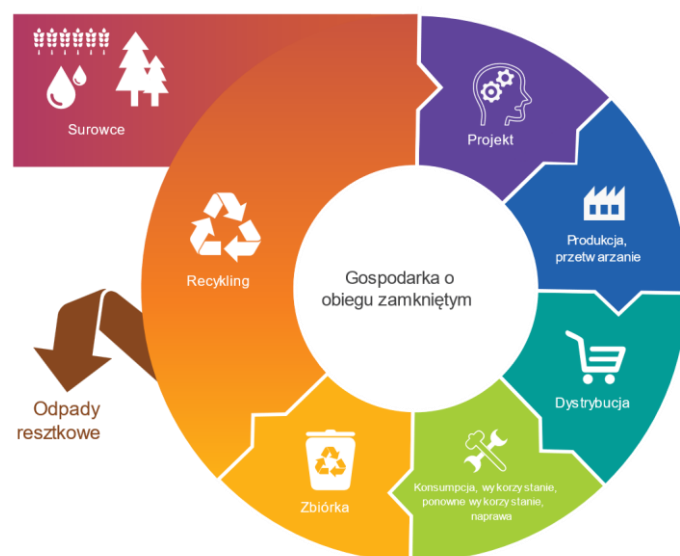

Zastanówmy się więc: czy warto kupić, zużyć i wyrzucić?

Mówiąc w dużym uproszczeniu, czy warto wydać pieniądze, zmarnować surowiec i zanieczyścić środowisko?

Do tego niestety prowadzi nasz nadmierny konsumpcjonizm.

Odpowiedzią i rozwiązaniem tego problemu może być gospodarka cyrkularna, czyli gospodarka o obiegu zamkniętym (GOZ).

Rysunek 3. Model gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ)

Model cyrkularny ukierunkowany jest na tworzenie towarów o długiej żywotności, optymalizowanie procesów ponownego użycia, renowacji, reprodukcji i recyklingu wszelkich produktów i materiałów. GOZ wzoruje się na przyrodzie i naturalnym obiegu materii w ekosystemach. Uwzględniając to, produkty które nie nadają się do dalszego użytkowania, są chwilowo wycofywane z rynku do naprawy i regeneracji w celu usprawnienia i ponownego wykorzystania. Taka gospodarka jest zrównoważona, niskoemisyjna i prowadzi do oszczędności zasobów naturalnych, ponieważ produkty, materiały i surowce, z których korzystamy pozostawały w obiegu tak długo, jak to tylko możliwe.

Skuteczność wszelkich podejmowanych działań w tym zakresie zależy więc od podejścia systemowego, zrozumienia potrzeby, zaangażowania całego społeczeństwa i globalnego spojrzenia na problemy ekologiczne.

Założenia GOZ powinny być zatem wdrażane już od najmłodszych lat, tak aby od początku kształtować prawidłowe postawy i zachowania.

Udział w I edycji „Konkursu popularyzującego wiedzę o gospodarce o obiegu zamkniętym EKOCYRKULARNI”

skłonił nas do refleksji i przyczynił się do podsumowania działań podejmowanych w tym zakresie w naszym przedszkolu.

Ponadto, udział w tym przedsięwzięciu zachęcił nas do zainicjowania kolejnych akcji będących przejawem realizacji założeń GOZ i angażujących całą przedszkolną społeczność.

W okresie od 1 stycznia 2022r. do 10 listopada 2022 r. dzieci brały udział w wielu zajęciach edukacyjnych organizowanych przez nauczycieli. Poprzez stosowanie różnorodnych metod i form pracy, nauczycielki stwarzały dzieciom warunki do bezpośredniego poznawania i odkrywania przyrody, podejmowania aktywności badawczych i rozwijania ciekawości poznawczej związanej ze środowiskiem naturalnym.

Zajęcia te miały na celu:

- zapoznanie dzieci z istotą funkcjonowania różnych ekosystemów (las, park, łąka) podczas poszczególnych pór roku;

Zdjęcie 1: "Zima w lesie" - tworzenie makiety

Zdjęcie 2: Prowadzenie bezpośrednich obserwacji przyrodniczych

- ukazanie dzieciom problemów ekologicznych oraz konsekwencji wynikających z działalności człowieka, takich jak: generowanie dużej ilości odpadów, zanieczyszczenie środowiska, ukazanie właściwych i niewłaściwych zachowań względem roślin i zwierząt;

Zdjęcie 3: "Tajemnice Ziemi" - zajęcia badawcze

Zdjęcie 4: "Co się dzieje z odpadami?" - zajęcia edukacyjne

Zdjęcie 5: Zakładanie zielonych kącików w sali – zajęcia praktyczne

- kształtowanie prawidłowych nawyków i postaw proekologicznych, nauka segregacji śmieci, wdrażanie do dbałości o zabawki, sprzęty, odzież, stworzenie kodeksu małego ekologa;

Zdjęcie 6: "Dbamy o Ziemię" - stworzenie kodeksu małego ekologa

- zapoznanie dzieci ze sposobami wykorzystywania surowców wtórnych podczas zajęć, zabaw, prac plastycznych;

Zdjęcie 3: "Recyklingowe żabki" - zajęcia plastyczno-techniczne

Zdjęcie 4: "Upcyklingowy rekin" - zajęcia plastyczno-techniczne

- zapoznanie dzieci ze sposobami dbania o Ziemię na terenie miasta – organizowanie spacerów w poszukiwaniu pojemników na nakrętki, odzież używaną, ukazanie sposobów przekazywania rzeczy do ponownego wykorzystania;

Zdjęcie 9: "Moje miasto - wspólnie dbamy o Ziemię" – spacer w poszukiwaniu pojemników na nakrętki

Zdjęcie 10: "Moje miasto - wspólnie dbamy o Ziemię" - spacer w poszukiwaniu kontenerów na odzież używaną

Po podjęciu wielu ekologicznych aktywności, dzieci z Przedszkola Miejskiego Nr 1 miały okazję usystematyzować swoją wiedzę i umiejętności podczas obchodów Światowego Dnia Ziemi. W tym roku miał on wymiar sportowy.

Dla dzieci przygotowano tor przeszkód połączony z aktywnościami utrwalającymi zdobytą wiedzę. Podczas wykonywania zadań na świeżym powietrzu, dzieci miały możliwość wykazania się umiejętnościami praktycznymi, pozwalającymi ocenić stopień zrozumienia treści przekazywanych podczas wcześniej opisanych zajęć.

Zdjęcie 11: Obchody Światowego Dnia Ziemi

Zdjęcie 12: Obchody Światowego Dnia Ziemi

Zdjęcie 13: Obchody Światowego Dnia Ziemi

W realizację założeń gospodarki cyrkularnej, jak również w edukację dzieci w tym zakresie angażują się nie tylko nauczyciele, ale również rodzice i wiele podmiotów środowiska lokalnego. W okresie od stycznia do listopada, w naszym przedszkolu przeprowadzono następujące wydarzenia we współpracy ze środowiskiem rodzinnym i lokalnym:

- „Rybka w wodzie” – zajęcia edukacyjne prowadzone przez przedstawicieli MPWiK w Mińsku Maz, połączone z obchodami Światowego Dnia Wody. Poruszały temat dbałości o planetę i jej zasoby wodne. Podczas zajęć dzieci miały okazję obserwować również doświadczenia z wykorzystaniem wody;

Zdjęcie 14: „Rybka w wodzie” - zajęcia prowadzone we współpracy z Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji

Zdjęcie 15: „Rybka w wodzie” - zabawy badawcze

- „Co kryje las?” – warsztaty przyrodnicze prowadzone przez rodzica, ukazujące skarby lasu i możliwości korzystania z dóbr natury przez człowieka;

Zdjęcie 16: „Co kryje las?” - warsztaty przyrodnicze

- „Tajemnice naszych lasów” – warsztaty przyrodnicze w Nadleśnictwie Mińsk;

Zdjęcie 17: „Tajemnice naszych lasów” - warsztaty w Nadleśnictwie

- „W miejskim autobusie” - zajęcia realizowane w ramach projektu „Komunikacja miejska Mińsk Mazowiecki”, zachęcanie do korzystania z bezpłatnej komunikacji miejskiej, w celu ograniczenia zanieczyszczenia spalinami;

Zdjęcie 18: "W miejskim autobusie"

Zdjęcie 19: "W miejskim autobusie"

- „Zbiórka makulatury” – akcja przeprowadzona we współpracy z rodzicami;

Udział w konkursie popularyzującym wiedzę o GOZ skłonił nas również do podjęcia cyklicznych akcji i długofalowych inicjatyw.

Od września, zgodnie z ideą „Bookcrossing”, w przedszkolu został utworzony kącik wędrującej książki. Zarówno dzieci, jak i rodzice zostali zapoznani z zasadami wzajemnej wymiany i dzielenia się przeczytanymi pozycjami z literatury dziecięcej.

Ponadto, w celu kształtowania postawy odpowiedzialnego czytelnika, w przedszkolu organizowane są cykliczne spotkania z pracownikami Miejskiej Biblioteki Publicznej. Literatura dobrana i prezentowana przez bibliotekarkę ma na celu zachęcenie dzieci do wypożyczania książek i korzystania z zasobów bibliotecznych. Ponadto, podczas spotkań czytelnicznych dzieci wdrażane są do dbałości i właściwego obchodzenia się z książką, tak aby służyły one wielu ludziom przez długi czas.

Zdjęcie 20: Bookcrossing - kącik wędrującej książki

Zdjęcie 21: Cykliczne spotkania czytelniczne

Kolejną długofalową akcją zainicjowaną w naszym przedszkolu jest zbiórka nakrętek. Uważając dzieci na potrzeby środowiska nie jesteśmy też obojętni na potrzeby ludzi. Dlatego też zebrane nakrętki przekazane zostaną dla Siedleckiego Hospicjum Domowego dla Dzieci.

Opisane powyżej działania oraz zdjęcia z ich realizacji są dowodem na to, że wiedza o gospodarce cyrkularnej nie jest tylko przekazywana, ale co najważniejsze - wdrażana w życie. Zarówno dzieci, rodzice, jak i pracownicy Przedszkola Miejskiego Nr 1 w Mińsku Mazowieckim zdają sobie sprawę z powagi sytuacji ekologicznej i starają się prezentować odpowiedzialną postawę, zmierzającą w kierunku realizacji założeń GOZ.

Powinniśmy jednak pamiętać o tym, że jest to proces, którego nie należy przerywać i w który musi zaangażować się duża część społeczeństwa. Każdy z nas może przyczynić się do ograniczenia nadmiernej eksploatacji naszej planety. Swoimi codziennymi zachowaniami jesteśmy w stanie zrobić naprawdę wiele. Kluczowa w tej kwestii jest świadomość. Jest ona bowiem pierwszym krokiem do zmiany. A zmiany warto zacząć od siebie.

Zastanówmy się zatem jakie rozwiązania możemy wprowadzić w swoim domu, otoczeniu. Bądźmy świadomymi i refleksyjnymi konsumentami, a w myśl znanego porzekadła „najpierw przykład – potem wykład” bądźmy dla dzieci przykładem

i zachęcajmy do naśladowania naszych proekologicznych postaw.

Propagując ideę gospodarki cyrkularnej pragniemy zaproponować kilka prostych działań, które każdy z nas może realizować w domu, przedszkolu, czy pracy. Zachęcamy do wdrażania następujących zasad zgodnych z GOZ:

- ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów w swoim otoczeniu – domu, przedszkolu, pracy;
- dokonywanie przemyślanych wyborów, kupowanie tego, co rzeczywiście jest nam potrzebne, zwracanie uwagi na dobrą jakość produktu, ograniczenie kupowania zbędnych rzeczy lub produktów zapakowanych w nadmierne ilości opakowań nienadających się do użytku;
- chodzenie na zakupy ze swoją torbą, rezygnacja z jednorazowych folii i reklamówek;
- odnawianie, naprawianie i renowacja przedmiotów, które utraciły swoje pierwotne walory;
- korzystanie z płatności on-line, e-faktur, korespondencji elektronicznej;
- dwustronne zadrukowywanie papieru;
- ograniczenie zużycia energii, ustawienie urządzeń na tryb ECO, wyłączanie ich z sieci po skorzystaniu, wykorzystywanie jak największej ilości światła naturalnego, gaszenie światła przy wychodzeniu z pomieszczeń;
- oszczędne gospodarowanie wodą, wykorzystywanie deszczówki do podlewania roślin;
- kompostowanie odpadów zielonych;
- stosowanie wymiany przedmiotów (zabawek, książek, odzieży i innych)
- ograniczanie marnotrawienia żywności, kierowanie nadmiaru posiłków do jadłodzielni lub banków żywności;

- czytanie etykiet i segregowanie odpadów zgodnie z zasadami recyklingu;
- przekazywanie problematycznych odpadów do PSZOK;
- zwiększanie swojej świadomości ekologicznej i dzielenie się wiedzą z bliskimi;

Jak widać, pomysłów na wdrażanie zasad GOZ w codziennym życiu jest wiele. Mamy nadzieję, że nasze wspólne zaangażowanie przyczyni się do kształtowania prawidłowych postaw ekologicznych naszych przedszkolaków i ich rodzin. Wdrażamy zmiany małymi krokami, ale konsekwentnie. Na tym bowiem polega zmiana starych i budowanie nowych nawyków, zmierzających w kierunku dobra.

Pamiętajmy, że czyniąc świat lepszym miejscem, czynimy siebie lepszym człowiekiem.

Bądźmy EKOCYRKULARNI

i wspólnie dbajmy o przyszłość naszej planety!

